

Az újítómozgalom társadalmi irányító és az újítók érdekvédelmi szervei

24. § (1) Az újítómozgalom társadalmi irányító, ellenőrző szervei és az újítók érdekvédelmi szervei a szakszervezetek, valamint a szövetkezetek érdekvédelmi szervei, amelyek a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség, valamint a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége bevonásával fejtik ki tevékenységüket.

(2) Az újítómozgalmat nemzetközi társadalmi fórumokon a Szakszervezetek Országos Tanácsa képviseli.

Hatálybalépés

25. § (1) Ez a rendelet az 1983. évi július hó 1. napján lép hatályba; egyidejűleg az újításokról szóló 38/1974. (X. 30.) MT számú rendelet és az azt módosító 70/1981. (XII. 28.) MT számú rendelet hatályát veszti.

(2) Ha a rendelet hatálybalépése előtt az újítás díjazására vonatkozó szerződést megkötötték, a hasznosítás megkezdődött vagy az újítást átadták, a szerzőkötés, a hasznosítás, illetőleg az átadás időpontjában hatályos rendelkezéseket kell alkalmazni.

**11/1983. (V. 12.) MT számú rendelet
a szolgálati találmányért járó díjazásról
és a találmányokkal kapcsolatos
egyeb intézkedésekről**

A Minisztertanács a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1969. évi II. törvény (a továbbiakban: Szt.) 72. §-ának (4) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján az alábbiakat rendeli:

A szolgálati találmány feltalálójának díjazása

1. § (1) A szolgálati találmány [Szt. 9. § (1) bek.] értékesítése esetén a feltalálót a hasznos eredménnyel arányos találmányi díj illeti meg, ha

a) a találmányt szabadalom védi, az értékesítés megkezdésétől a végleges szabadalmi oltalom megszűnéséig;

b) a találmány végleges szabadalmi oltalma a munkáltató [Szt. 9. § (2) bek.] lemondása vagy a fenntartási illeték megfizetésének elmulasztása miatt szűnt meg, az értékesítés megkezdésétől addig az időpontig, amikor a szabadalom lejárata miatt szűnt volna meg.

(2) A szolgálati találmány értékesítésének kell tekinteni:

a) a találmány tárgyának a gazdasági tevékenység körében való rendszeres előállítását, használatát és forgalomba hozatalát (a továbbiakban együtt: hasznosítás);

b) a szabadalom hasznosításának más részére történő engedélyezését, valamint

c) a szabadalom teljes vagy részleges átruházását.

(3) Hasznos eredménnyel jár a találmány, ha a munkáltatónak pénzben mérhető vagy pénzben nem mérhető előnyt biztosít.

2. § (1) A feltalálót a hasznosítás, az egyes hasznosítási engedélyek és az átruházás után külön-külön, valamint a hasznosítás ellenérték nélküli engedélyezése és az ingyenes átruházás esetén is megilleti a találmányi díj.

(2) Találmányi díjat a munkáltató, közös szabadalom esetén a hasznosító szabadalmastárs köteles fizetni; a hasznosítás engedélyezése és az átruházás esetén a találmányra jogot szerző a díjfizetési kötelezettséget átvállalhatja.

(3) A feltalálót találmányi díj illeti meg a külföldi szabadalom, illetőleg az annak megfelelő tartalmú más jogi oltalom alapján történő értékesítés esetén is; a hasznosítás után azonban csak akkor, ha azért belföldi szabadalom alapján nem tarthat igényt találmányi díjra.

(4) A találmányi díj mértékét, folyósításának idejét és módját a találmányi díjszerződés, ennek hiányában a bíróság határozza meg.

3. § A pénzben nem mérhető előnyt biztosító találmánynál, valamint a hasznosítás ellenérték nélküli engedélyezése és az ingyenes átruházás esetén a hasznos eredményt minden körülmény alapos mérlegelésével kell megállapítani.

4. § (1) A találmányi díj mértékének a meghatározásakor a következő — növelhető, illetőleg csökkenthető — díjkulcsokból kell kiindulni:

a) a találmány hasznosítása esetén az öt évi hasznos eredmény nyolc százalékából,

b) a szabadalom hasznosításának engedélyezése és a szabadalom átruházása esetén a hasznosítási díj vagy a vételár alapján a munkáltatónál jelentkező hasznos eredmény ötven százalékából.

(2) Díjkulcsnövelő tényezők különösen: a találmány a tervidőszak tudományos kutatási és műszaki fejlesztési főirányai körébe tartozik; új növényvédőszer, gyógyszer vagy élelmiszer eredményez; exportnövelő, illetőleg importcsökkentő hatású; a találmánynak a vállalati hasznos eredményben ki nem fejeződő népgazdasági hatásai is vannak.

(3) Díjkulcs csökkentő tényezők különösen: a feltaláló a munkáltatónál jelentős költség- és időráfordítással hozta létre a találmányt; a munkáltató által korábban elért kísérleti eredmények, tapasztalatok jelentős mértékben segítették a találmány kidolgozását; öt évnél hosszabb díjazási időszakot vetettek alapul.

(4) A találmányi díjba be kell számítani az adott megoldás után korábban fizetett újítási díjat, valamint a növényfajta fajtajutalékának nemesítő hányadát.

A közreműködés

5. § (1) Szerződés köthető az arra vállalkozókkal, hogy a találmány értékesítésében díjazás ellenében, munkaköri köteleységüket meghaladó mértékben közreműködjenek.

(2) A közreműködői szerződés tartalmazza különösen a közreműködő feladatait, a munkavégzés feltételeit, valamint a munkaráfordítással arányosan megállapított közreműködői díj mértékét, kifizetési módját és idejét.

(3) Meg kell téríteni — közreműködői szerződés hiányában is — a feltaláló munkájának ellenértékét és készkiadásait, ha az általa munkaidőn kívül készített rajzot, tervet, kísérleti darabot vagy egyéb eszközt a találmány értékesítése során felhasználják.

Az erkölcsi elismerés

6. § (1) A feltalálónak nagyjelentőségű találmánya, vagy rendszeres feltalálói tevékenysége elismeréseként a miniszter (országos hatáskörű szerv vezetője), az Országos Találmányi Hivatal elnöke és a Szakszervezetek Országos Tanácsa — szövetkezeti tag esetén a szövetkezet országos érdekképviseleti szerve — együttesen a „Kiváló Feltaláló” kitüntetés arany, ezüst vagy bronz fokozatát adományozhatja.

(2) Azoknak, akik a találmányok értékesítésében kiemelkedő eredményt értek el, az illetékes miniszter (országos hatáskörű szerv vezetője) kitüntető díjat adományozhat.

A díjak forrása és elszámolása

7. § A találmányi díj, a hasznosítási díj és a vételár, valamint a közreműködői díj forrásaira és elszámolására a külön jogszabályok rendelkezései irányadók.⁸

Az illetékmentesség

8. § A feltaláló által a találmánnyal kapcsolatban kötött szerződés, a közreműködői szerződés, valamint a feltaláló által a találmánnyal, illetőleg a közreműködő által a közreműködői díjjal kapcsolatban folyamatba tett polgári peres és nemperes (végrehajtási) eljárás illetékmentes.

Az összeférhetetlenség

9. § (1) Saját vagy hozzátartozója [Ptk. 685. § b) pont] találmánya tekintetében érdemi tevékenységet (találmányi, hasznosítási, közreműködői díj, vételár megállapítása stb.) senki sem fejthet ki.

⁸ Végrehajtására lásd a 17/1983. (VII. 6.) PM sz. és a 44/1983. (XI. 12.) PM sz. rendeleteket.

(2) Az állami vállalat, a tröszt, az egyéb állami gazdálkodó szerv, ezek jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társulása, valamint az állami költségvetési szerv (a továbbiakban együtt: állami gazdálkodó szervezet) felügyeleti szervének jóváhagyása szükséges a találmányi díj, a találmány hasznosítási díj és vételár, valamint a közreműködői díj megállapításához, ha a feltaláló, a jogosult, illetőleg a közreműködő

a) az állami gazdálkodó szervezetnek a felügyeleti szerv által kinevezett vagy választott magasabb vezető beosztású dolgozója, vagy a felügyeleti szerv dolgozója;

b) az állami gazdálkodó szervezetnél rendszeres ellenőrzési intézkedési joggal rendelkező külső személy, vagy az állami gazdálkodó szervezettel rendszeres gazdasági kapcsolatban álló szervezet magasabb beosztású dolgozója.

Hatálybalépés

10. § (1) Ez a rendelet az 1983. évi július hó 1. napján lép hatályba; egyidejűleg a szolgálati találmányért járó díjazásról és a találmányokkal kapcsolatos egyes intézkedésekről szóló 45/1969. (XII. 29.) Korm. számú rendelet és az azt módosító 71/1981. (XII. 28.) MT számú rendelet hatályát veszti.

(2) Ha a rendelet hatálybalépése előtt a találmányi díjszerződést megkötötték, vagy a találmányt értékesítették, a szerződéskötés, illetőleg az értékesítés időpontjában hatályos rendelkezéseket kell alkalmazni.

12/1983. (V. 12.) MT számú rendelet**a zaj- és rezgésvédelemről**

A Minisztertanács az emberi környezet védelméről szóló 1976. évi II. törvény 53. §-ának (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendeli.

Általános rendelkezések

1. § A rendelet célja, hogy az emberi környezet és az emberi egészség megóvása érdekében megállapítsa az azokat veszélyeztető zajok és káros rezgések elleni védelem (a továbbiakban együtt: zaj- és rezgésvédelem) alapvető szabályait.

2. § (1) E rendelet alkalmazásában

a) *veszélyes mértékű zaj*: a levegőnek az emberi környezetben észlelhető olyan mértékű és minőségű nyomásingadozása, amely meghaladja a megengedett zajterhelési (zajimissziós), illetőleg zajkibocsátási (zajemissziós) határértéket;

b) *veszélyes mértékű rezgés*: a szilárd testek olyan mértékű és minőségű ismétlődő rugalmas alakváltozása, amely meghaladja a megengedett rezgésterhelési (rezgésimissziós), illetőleg rezgés kibocsátási (rezgésimissziós) határértéket.